TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Bộ ván Kinh Lăng nghiêm tông thông và quy định khắc ván cho thợ tại chùa Đa Bảo, Phú Xuyên, Hà Nội

ISSN: 2734-9195 08:10 07/03/2025

Qua thống kê tại chùa hiện còn 259 tấm, khắc 10 quyển, đa phần các ván được khắc hai mặt. Tình trạng ván còn tương đối tốt, một số ván bị nứt do thời gian, một số tấm bị mọt.

Tác giả: **Thượng tọa Thích Thanh Phương**

Tạp chí Nghiên cứu Phật học Số tháng 3/2025

1. Giới thiệu bộ kinh Lăng nghiêm tông thông

Chùa Đa Bảo từng là nơi khắc ván in kinh nổi tiếng trong lịch sử. Theo Ni trưởng Thích Đàm Hằng trụ trì cho biết, trong chiến tranh, chùa đã bị 8 quả bom rơi xuống, phá nát cả, tượng Phật, kinh sách, ván khắc bị vùi trong đất đá. Sau đó dân làng và nhà chùa đi lấp hố bom, moi từng tấm ván kinh rửa bùn đất thì mới vớt vát được một phần. Hiện nay tại chùa còn giữ được khoảng 800 ván, trong đó có bộ Lăng Nghiêm tông thông.

Bộ *Lăng Nghiêm kinh tông thông* được tổ chùa Đa Bảo khắc in, bộ ván hiện nay vẫn còn lưu tại chùa. Trải qua thời gian, nhiều ván đã bị hư hỏng và thất lạc. Qua thống kê tại chùa hiện còn 259 tấm, khắc 10 quyển, đa phần các ván được khắc hai mặt. Tình trạng ván còn tương đối tốt, một số ván bị nứt do thời gian, một số tấm bị mọt.

Cụ thể số ván khắc hiện còn của bộ kinh như sau:

Quyển	Số ván/tấm
1	26
2	26
3	27
4	27
5	26
6	29
7	17
8	38
9	17
10	26
Tổng số	*259*

Bài lược ghi do Sư trụ trì kế đăng chùa Đa Bảo là Thanh Khải ghi.

Bộ kinh này được chứng san của cụ Thọ, tự là Tâm Hải của phái Kim Sơn chùa La Xá; cụ Thọ tự Thanh Tăng phái Đa Bảo chùa Thiên Đế; cụ Thọ Tiên ở Càn Đà chùa Linh Quang Hà Nội.

Phụng san là Hòa thượng tự Tâm Tịnh chùa Hội Khê

Sa môn tự Nguyên Thái chùa Lãng Lăng

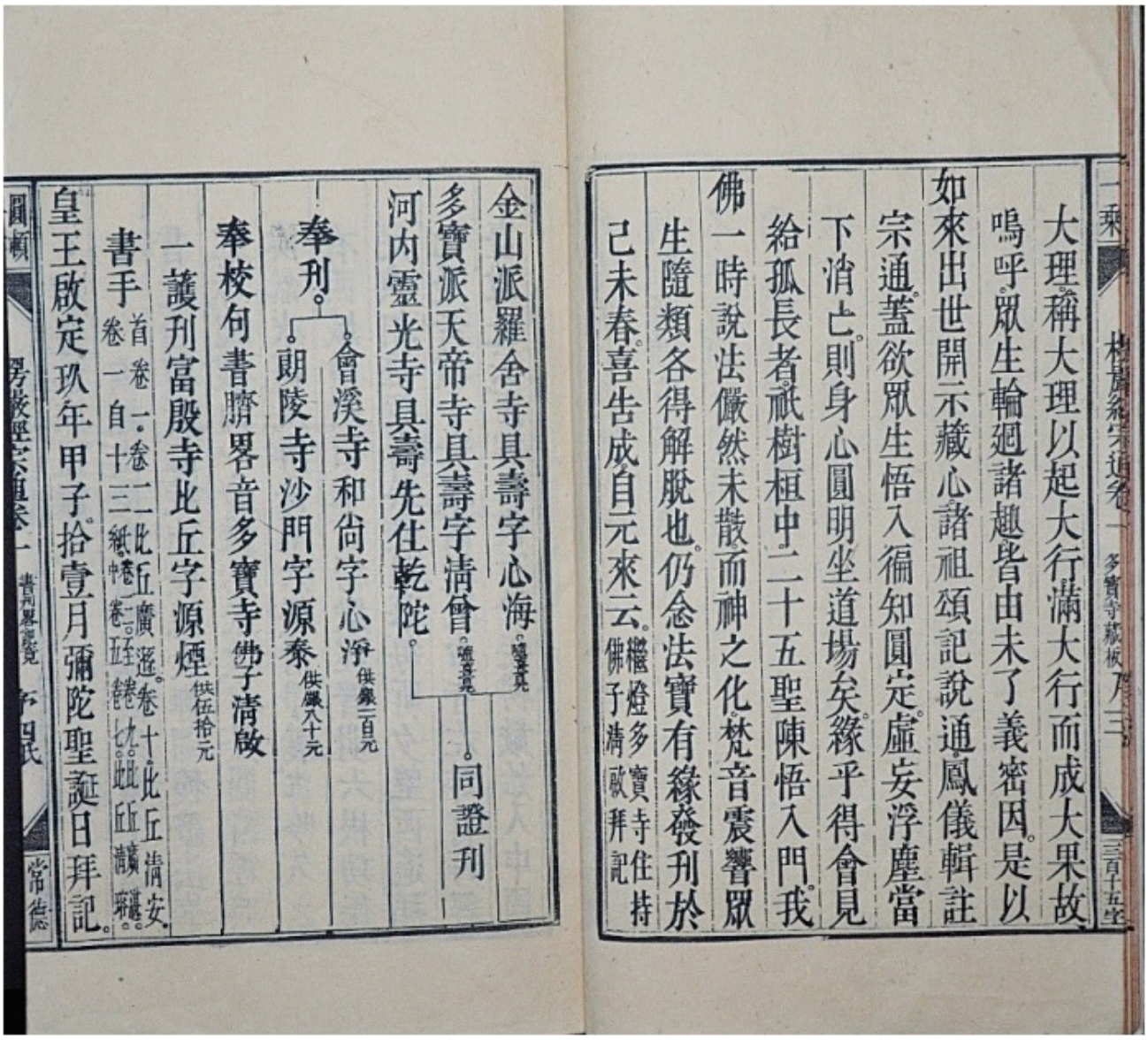
Cụ Thanh Khải chùa Đa Bảo hiệu điểm câu và âm thích.

Hộ san kinh là Tỉ khâu tự Nguyên Yên chùa Phú Ân.

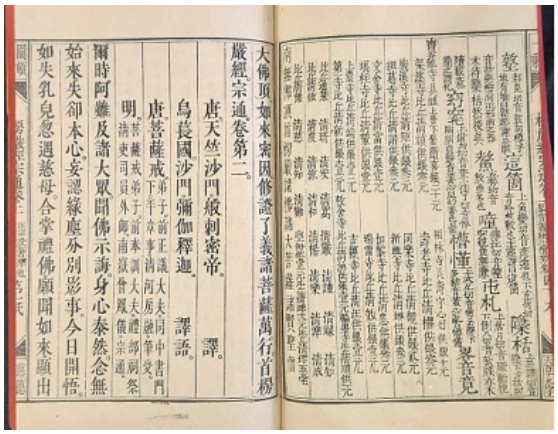
Viết chữ là Tỉ khâu Thanh An; Tỉ khâu Quảng Trạm; Tỉ khâu Thanh Dung

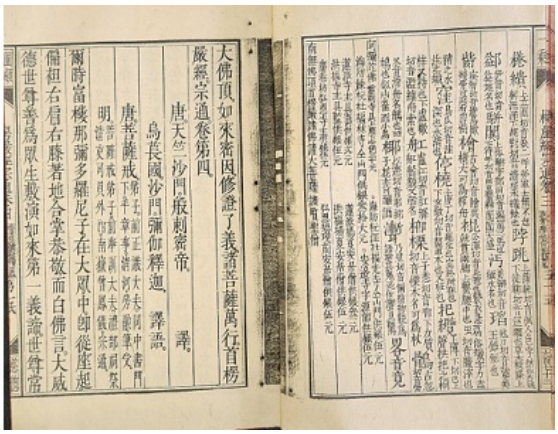
Bộ kinh được khắc năm Khải Định thứ 9 (1924).

Cuối mỗi quyển kinh đều có phần phương danh những người, tông phái, hoặc đạo tràng cúng tiền để hộ san và in ấn bộ kinh.

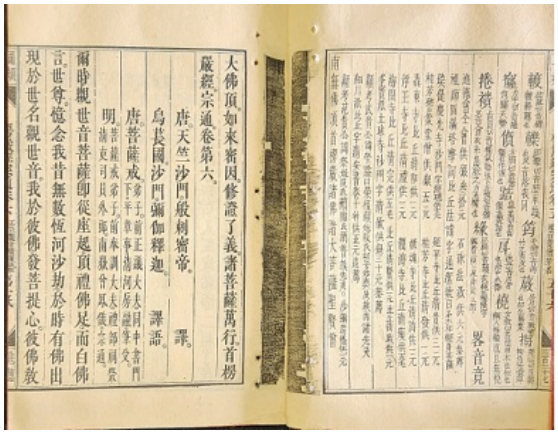

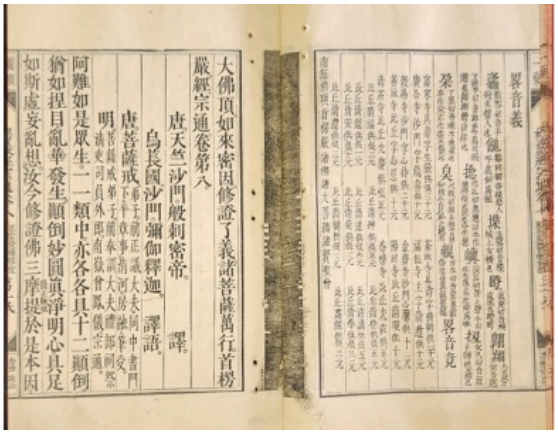
Từ trang phương danh những cá nhân hộ in kinh này có thể tìm lại được thông tin các Sư của các chùa. Góp phần tìm hiểu thân thế sự nghiệp của chư tổ các chùa tham gia đóng góp khắc ván in kinh. Từ đó lan tỏa được công đức và vai trò của những cá nhân hộ san ấn tống kinh sách.

Bộ ván Kinh Lăng nghiêm tông thông và quy định khắc ván cho thợ tại chùa Đa Bảo, Phú Xuyên, Hà Nội
https://www.tapchinghiencuuphathoc.vn/bo-van-kinh-lang-nghiem-tong-thong-va-quy-dinh-khac-van-cho-tho-tai-chua-da-bao-phu-xuyen-ha-noi.html

2. Quy định cho chủ thợ san khắc bộ kinh trong bộ Lăng Nghiêm tông thông

Việc khắcván in kinh thường diễn ra ở các tổ đình hoặc các chùa lớn có điều kiện về kinh tế. Thợ khắc được nhà chùa thuê để khắc ván kinh, có thể trực tiếp ăn ở tại chùa để khắc, hoặc có thể khắc ở nhà thợ. Thủ tục thuê khoán hẳn đã có giao kèo hoặc văn bản, tuy nhiên những văn bản này có thể được hai bên thương thảo và làm văn bản riêng. Đây cũng là điều quan trọng để bên thuê khoán và bên thợ khắc có những ràng buộc nhất định về thời gian đúng tiến độ, chất lượng khắc ván, chế độ thưởng phạt... Qua khảo sát bộ kinh Lăng nghiêm tông thông, chúng tôi thấy có 10 điều quy định cho thợ khắc ván. Cụ thể như sau:

Mở đầu văn bản là lời niệm Phật, tiếp đến là địa điểm diễn ra. Đến phần nội dung của các quy định. Cuối cùng là phần tổng kết và hồi hướng.

Cụ thể văn bản như sau:

Nam Mô bản sư Thích Ca Mâu Ni Phật

Chúng Tăng trùng san bộ kinh Lăng Nghiêm tông thông tại chùa Đa Bảo, tổng Tri Thủy, huyện Phú Xuyên, phủ Thường Tín, tỉnh Hà Đông. Sư định ra quy ước cho việc thuê công thợ khắc, nhất nhất đều liệt kê vào phía sau.

Điều 1: Giao ước thợ khắc mỗi ván 2 mặt, ván khắc xong đến khi hoàn thành được trả tiền là 3 đồng bạc.

Điều 2: Giao ước bản khắc để tờ lần lượt theo thứ tự làm chuẩn, từ tờ 1, 2, 3, 4 cứ như thế đến hết quyển. Nếu có một mặt giữ để lưu về sau ghi thì không được lẫn lộn. Nếu có sai sót chủ thợ khắc phải khắc bồi thường mà không có tiền công.

Điều 3: Giao ước thợ khắc phải khắc chữ nét thẳng sâu ngay ngắn rõ ràng, làm tốt làm đúng. Khi khắc được một ván, phải in một tờ để Sư kiểm duyệt. Nếu như làm chưa tốt thì lần sửa đầu được nuôi cơm để sửa mà không có tiền công. Nếu sửa vẫn chưa tốt thì chủ thợ phải tự lo. Trong lần sửa này không được nuôi cơm, không có tiền công còn bị phạt vì không làm xong. Nếu làm đến lần thứ ba mà không tốt thì bị phạt giảm tiền mỗi ván 3 hào.

Điều 4: Giao ước việc đi lại từ lúc bắt đầu đến lúc hoàn thành trong vòng một năm thì chu cấp tiền cho mỗi người không quá 1 đồng 3 hào. Nếu như đi lại nhiều lần thì chủ thợ tự chi tiền.

Điều 5: Giao ước mỗi lần khắc được mấy ván, thì in để sư kiểm duyệt nên sửa thì liền sửa ngay, không được lưu lại để sau mới sửa.

Điều 6: Giao ước mua gỗ lê khắc cùng cước xe cộ, trị giá tiền mỗi ván 2 hào chuẩn theo thực tế. Nếu đem ván về nhà thì tiền cước chủ thợ phải trả.

Điều 7: Giao ước nếu khắc ván ở chùa, thì sư chùa sẽ cung cấp cho muối, tương, củi mà thôi. Còn gạo và các thực phẩm khác như thế nào thì chủ thợ lo liệu. Nếu như khắc ván ở nhà thì chủ thợ tự lo liệu.

Điều 8: Giao ước nếu khắc ván tại chùa, thì ngày 2 bữa nhà chùa sai người thổi cơm, còn khắc ở nhà thì chủ thợ tự lo.

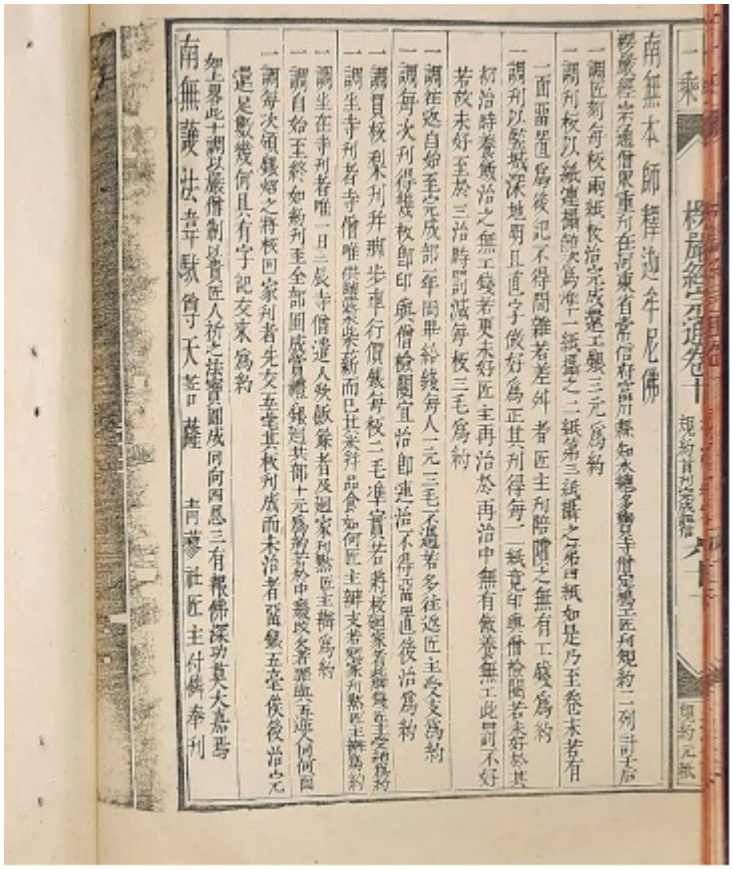
Điều 9: Giao ước từ khi bắt đầu đến khi kết thúc cứ theo như giao ước, khắc đến khi xong hoàn toàn thì thưởng tiền về tổng là 10 đồng. Nếu giữa chừng mà bỏ dở thì tội giống như người phạm tội Ngũ nghịch (1) còn mặt mũi nào.

Điều 10: Giao ước mỗi lần nhận tiền đều có quy định. Nếu mang ván về nhà khắc thì giao tiền trước 5 hào, còn khi khắc ván xong mà chưa sửa thì giữ lại 5 hào đợi đến khi sửa xong thì trả đủ. Số lượng là bao nhiêu đều có chữ kí giao đến.

Như trên là đại lược 10 điều để làm nghiêm, sư ra quy chế cho quý thợ khắc. Cầu cho pháp bảo viên thành, hồi hướng Tứ ân (2), Tam hữu (3) báo đáp công đức thâm sâu của Phật. Đó chẳng phải là đại phúc lành sao?

Nam mô Hộ pháp Vi Đà tôn thiên Bồ Tát.

Chủ thợ Phó Lân người xã Thanh Liễu phụng khắc.

Danh mục cụ thể số ván của quyển 1 và 2:

Stt	Tên bộ sách	Tên bộ sách tiếng Hán	Quyển số	Tờ số	Tình trạng
1	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Thủ	1-2	tốt
2	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Thủ		tốt
3	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1-bài tựa	1-2	tốt
4	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1-bài tựa	3-4	vỡ, mối
5	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1-bài tựa	5-6	tốt
6	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	3-4	tốt
7	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	7-8	vỡ
8	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	9-10	tốt
9	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	11-12	tốt
10	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	13-14	tốt
11	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	15-16	tốt
12	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	17-18	tốt
13	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	19-20	tốt
14	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	21-22	tốt
15	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	23-24	nứt
16	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	27-30	tốt

17	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	28-29	tốt
18	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	31-32	tốt
19	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	33-34	tốt
20	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	35-36	tốt
21	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	37-38	tốt
22	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	39-40	nứt
23	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	41-42	tốt
24	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	43-44	tốt
25	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	47-48	tốt
26	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q1	49	tốt
27	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	1-2	tốt
28	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	3-4	nứt
29	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	7-8	tốt
30	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	9-10	tốt
31	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	11-12	nứt
32	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	13-14	tốt
33	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	15-16	tốt
34	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	17-18	tốt
35	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	19-20	tốt
36	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	21-22	tốt
37	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	23-24	tốt
38	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	25-26	tốt
39	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	27-28	tốt
40	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	29-30	tốt
41	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	31-32	tốt
42	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	33-34	mối mọt
43	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	35-36	tốt
44	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	37-38	tốt
45	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	39-40	tốt
46	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	41-42	tốt
47	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	43-44	tốt
48	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	45-46	tốt
49	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	47-48	tốt
50	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	49-50	tốt
51	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	51-52	tốt
52	Lăng nghiêm kinh tông thông	楞嚴經宗通	Q2	53-54	tốt

Hình ảnh ván khắc bộ kinh

Tác giả: **Thượng tọa Thích Thanh Phương**

Tạp chí Nghiên cứu Phật học Số tháng 3/2025

***

CHÚ THÍCH:

(1) Là 5 tội nghịch, rất nặng nề, chỉ cần phạm một trong 5 tội này cũng đủ để đọa vào địa ngục vô-gián; đó là: giết cha, giết mẹ, giết A-la-hán, phá hoại sự hòa hợp của tăng chúng, và làm thân Phật chảy máu.

(2) "Tứ ân" có ba điểm 1. ơn của Thiên Địa che chở; 2. ơn của Nhật Nguyệt soi đến (là ơn của cõi đời thiên nhiên bố thí cho ta bằng cách tự nhiên) 3. ơn của các đấng mở mang đất nước; 4. ơn của Cha Mẹ dưỡng dục. Đó là tứ ân của thế gian. Kinh Chánh Pháp niệm chép: 1. ơn của Cha; 2. ơn của Mẹ; 3. ơn của Như Lai đại sư; 4. ơn thuyết pháp của các pháp sư. Đây là tứ ân của thế gian, xuất thế gian. Tâm địa phẩm nói: 1. ơn Phụ Mẫu, 2. ơn chúng sinh (nhân quần xã hội và thú lực): Vì luân hồi lẫn nhau làm cha mẹ, và giúp đỡ lẫn nhau về các phương diện: ăn, mặc, ở và công việc làm, dẫu ta ra tiền mua mướn, 3. ơn Quốc gia, 4. ơn Tam bảo, đây là tứ ân nghĩa rộng gồm cả thế gian và xuất thế gian.

(3) Chỉ cho Sinh hữu, Bản hữu và Tử hữu gồm trong 1 đời của loài hữu tình. 1. Sinh hữu: Chỉ cho sát na (tích tắc) đầu tiên gá vào thai mẹ. 2. Bản hữu: Chỉ khoảng thời gian từ lúc sinh ra cho đến lúc chết. 3. Tử hữu: Chỉ cho giây lát trút hơi thở cuối cùng.